O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O′RTA MAXSUS TA′LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"	"KELISHILDI"
G.Sh. Rixsiyeva	Oliy va o‘rta maxsus ta'lim vazirligi
2020 yil "28" 08	2020 yil "29" 08
	Ro‘yxatga olindi: № BD-5120100 2020 yil "29" 08

MAMLAKATSHUNOSLIK (YAPONIYA)

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000	–	Gumanitar soha
	200000	–	Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi:	120000	–	Gumanitar fanlar
	230000	–	Iqtisod
Ta'lim yo'nalishlari:	5120100	–	Filologiya va tillarni o'qitish (sharq tillari bo'yicha)
	5120200	–	Tarjima nazariyasi va amaliyoti (sharq tillari bo'yicha)
	5231000	–	Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik (mamlakatlar va mintaqalar bo'yicha)

Toshkent – 2020

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil "28" 08 dagi 452-sonli buyrug'ining ___ -ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil "28" 08 dagi 4 -sonli majlis bayonnomasi bilan ma' qullangan.

Fan dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Imomnazrov Q.U.	– ToshDShU, "Yaponiya tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti", kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Karimova N.	–ToshDShU, ""Xitoy tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti", t.f.d., prof.
Qo'ldoshev Sh.	– O'z FA Sharqshunoslik instituti loyiha raxbari, t.f.n., dots.

Fan dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2020 yil "28" 08 dagi "1" -sonli bayonnoma).

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

O'zbekistonning so'nggi yillarda Yaponiyaning ijtimoiy hayotining turli sohalaridagi aloqalarining jadal rivojlanib borishi bu mamlakat tarixi, madaniyati va tilini mukammal o'rganish ehtiyojini tug'dirishi mazkur fanning dolzarbligini belgilaydi.

Ushbu dastur jahon andozalari talablariga javob beradigan bakalavr darajasidagi yaponshunoslar tayorlashda foydalanish uchun mo'ljallangan.

Unda Yaponiya mamlakatining davlat va jamiyat qurish yo'lidagi tarixi bosqichlari, davlatchilik jarayonlari tarixi, Yaponiya mamlakatining iqtisodiy-ijtimoiy, siyosiy-madaniy hayotidagi o'ziga xos taraqqiyot yo'li; xalqaro munosabatlari; mintaqaviy va xalqaro muammolarini hal etish borasidagi faoliyati, diniy omilning Yaponiya mamlakati hayotida hamda ichki va tashqi siyosatida tutgan o'rnini talqin etish masalalari qamrab olingan.

II. O'quv fanining maqsad va vazifalari

"Mamlakatshunoslik (Yaponiya)" fanini o'zlashtirish jarayonida Yaponiya mamlakati ijtimoiy-siyosiy rivojlanishining o'ziga xos belgilari, Yaponiyadagi qadimgi va zamonaviy siyosiy tizimlarning xususiyatlari, siyosiy madaniyat shakllanishining tarixi, Yaponiya xalqlarining ozodlik kurashi va ularning o'ziga xosligi, mamlakat va mintaqaning ijtimoiy-sinfiy tarkibi, Yaponiya mamlakati ikki jahon urushlari davrida, milliy-ozodlik haraktlari, musamlakachilik tizimidan keyin siyosiy tizimlarning shakllanishi, kapitalizm rivojlanishining o'ziga xosligi, jahon iqtisodi va xalqaro munosabatlarda mintaqa mamlakatlarining o'rni va roli haqida ***tasavvurga ega bo'lishi;***

- Sharq mamlakatlaridagi tarixiy jarayonlar bilan bevosita bog'langan holda xalqaro vaziyatni tahlil qilish usullarini, mintaqaga xos bo'lgan tarixiy jarayonlarga nisbatdan metodologik asoslarni, mamlakatning tarixiy rivojlanishi tendensiyalariga nisbatan qonuniy rivojlanish asoslarini, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning asosiy konsepsiyalarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi;***
- tarixiy tadqiqot jarayonida ilmiy ma'lumotlarni izlash va ularadn foydalanish, zamonaviy texnologiyalar asosida materiallarni yig'ish, tahlil qilish va tizimlashtirish, tarixiy rivojlanishning muhim tamoyillaridan foydalanish asosida mintaqaviy tasniflashtirish, o'zaro qiyoslash va umumlashtirishni bilish, o'rganilayotgan mintaqani ijtimoiy-siyosiy rivojlanishining har tomonlama to'liq tahlilini o'tkazish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***

Kurs yakunida talabalar Yaponiya mamlakatining siyosiy tizimi va siyosiy madaniyati, tarixi va madadanitati haqida muayyan ***malakalariga ega bo'lishi kerak.***

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

I modul. Mamlakatshunoslik fanining umumiy masalalari

Mavzu 1-3. Fanga kirish. Maqsad va vazifalar.

Yaponiyashunoslik dunyoda va O'zbekistonda

Kursining maqsadi va vazifalari. Yaponshunoslikni o'rganish. Butun dunyoda Yaponishunoslikni o'rganilishi. O'zbekistondagi Yaponshunoslik tarixi.

Yaponiya yarim orolininhg tabiyati va iqlimi. Yaponiya geografiyasi.Suv resurslari. Yaponiya orollari. Yaponiya strategik jihatdan jozibador hudud sifatida.

Yaponiyaning o'simlik va hayvonot dunyosi. Yaponiyaning chegaralari va qirg'oqlari. Foydali qazilmalari.

2 modul. Yaponiya tarixining rivojlanish bosqichlari

Mavzu 4-5. Qadimgi davr.

Yaponiyaning rasmiy xronologik bosqichlari. Yaponiya yarim orolidagi birinchi tarixiy davlat ittifoqlari. Kofun va Yamato davrlari.

Yaponiyada qabila uyushmalari va shohliklarni shakllantirishning birinchi ko'rinishi. Asuka davri. Tayxoro islohotlari.

Mavzu 6-14. Yaponiya orta asr tarixi.

Yangi Ritsiriyo davri. Nara davri tarixi. Naraga oid qadimgi manbalar. sabablari. Nara davlat boshqaruvi. Narada agrar islohotlar. Naraning tashqi siyosati. Heyan davri. Heyan davrining siyosiy tarixi. Ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar. Yaponiya buddizmning rivojlanishi. Harbiy tabaqaning shakllanishi. Kamakura davri. Kemmu islohoti. Budizzmning jamiyatdagi o'rni. Mongollar bosqini. Asinaga Segunatining boshqruvi. Yaponiyaning birlashuvi. Oda Nabunaga siyosati va islohotlari. Yaponiyaning birlashuvi. Toyitomi Xidiyosi faoliyati. Xokimiyat uchun kurash. Toyitomi Xidiyosi islohotlari. Yaponiyaga Evropaliklarning kirib kelishi. Tokugava siyosatining tarixi.

Mavzu 15-17.Yaponiya tarixi yangi davrda. Yaponiya XIX asr ohiri XX asr boshlarida

Tokugava Segunatiyning ma'muriy boshqaruvi. Tokugava Segunatida ijtimoiy-siyosiy ahvol. XIXasrning birinchi yarmida Yaponiya. Yaponiyada Meyji islohotlari. Yaponiyaninh ochiq eshiklar siyosati.. Xitoy-Yaponiya urushi. Harbiy to'qnashuvlarning sabablari. Yaponiya 1880-yillarning ikkinchi yarmi 1890-yillarning boshlarida. Yaponiyani tashqi siyosati. Yaponiya I – jahon urushi yillarida. XX asrning birinchi yarmida Yaponiya Ikki jahon urushi davrida Yaponiya

Mavzu 18-22. Yaponiyaning eng yangi tarixi.

Yaponiya demokratik rivojlansh jaryonida. Katyama va Asida siyosati 1945-1948 yillar. Qo'shma Shtatlarning Yaponiyadagi siyosati. Yaponiya iqtisodiyotining qayta tuklanishi. Yapon fenomening shakllanishi. Yaponiya ichki siyosatidagi o'zgarishlar. Yaponiya diplomatiyasining dunyodagi o'rni. Yaponiya

5. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017.
6. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017.
7. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016.
8. Васильев Л.С. История Востока. В 2т. 4-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк. 2005.- 575 с.
9. Введение в востоковедение. Общий курс. Под ред. Зеленева Е.И., Касевича В.Б. СПб.: 2011.
10. Молодяков, В. Э. История Японии XXвек [Электронный ресурс] : монография / В. Э. Молодяков ; ред. В. М. Алпатов. - М. : Крафт, 2007. - 528 с. - Библиогр.: с. 514.

Internet saytlari:

11. www.ziyonet.uz
12. www.gov.uz
13. www.dissercat.ru
14. www.google.com/korean_history
15. www.kore-saram.ru

Kurs ishi uchun taxminiy mavzulari:

1. Yaponiyada arxeolgik tadqiqotrlar.
2. Yamatoning ijtimoiy-siyosiy tarixi.
3. Asukada ijtimoiy-siyosiy tarraqiyoti.
4. Xeyan davrining ijtimoy-iqtisodiy tizimi.
5. Keramika darvri madaniyati.
6. Neaolit davri madaniyati
7. Yaponiya yarim oroli tabiyiy sharoyiti
8. Yaponiya siyosiy madaniyati xususiyatlari
9. Asuka davri islohotlari
10. Nara davri madamiyati va mafkurasi.
11. Yaponiya tashqi aloqalar rivojlanishi va dunyodagi o'rni.
12. Yaponiya orollarida xuddiy masalalar masala.
13. Imjin urushining asosiy sabablari va natijalari
14. Kamakura davrida ilf-fan rivojlanishi
15. Yapon xalqining urf-odatlar transformatsiya masalalari
16. Yaponiya orollarida diniy e'tiqodlar rivojlanishi tarixi
17. Yaniyaning milliy bayramlari.
18. Yaponiyaning turistik salohiyati, asosiy tarmoqlari
19. Yaponiya ilm-fan taraqqiyoti.
20. O'zbekiston va Yaponiya hamkorlik istiqbollari .

VII. Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. История Японии / Под ред. А. Е. Жукова. — М.: Институт востоковедения РАН, 1998. — Т. 1. С древнейших времён до 1968 г. — 659 с.
2. История Японии / Под ред. А. Е. Жукова. — М.: Институт востоковедения РАН, 1998. — Т. 2. 1868—1998. — 703 с .
3. Япония маданияти [Text]. - [S. l. : s. n.], 1995. - 96 с.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017.

iqtisodiyoti yangi bosqichda. XX asr oxirlarida Yaponiya ichki siyosati. Yaponiya XXI asrda.

3 modul. Yaponiyaning davlat boshqaruvi.

Mavzu 23-24.Yaponiyianing boshqaruv tizimi va ma'muriy bo'linishi

Yaponiya konstitutsiyasi. Yaponiya parlamenti. Yaponiya vazirlar mahkamasi va bosh vazir faoliyati. Yaponiyada partiyalarning o'rni va ro'li. Yaponiya ma'muriy bo'linishi. Yaponida shaharlar.

4 modul Yaponiya yarim oroli aholisining etnik tarkibi.

Mavzu 25. Yaponiya aholisi milliy tarkibi

Yaponiya aholisining tarkibi. Yaponiya yarim oroli aholisining etnik va diniy tarkibi. Shimoliy Yaponiyaning aholisi. Yaponiyada demografiya va urbanizatsiya. Shaharlar va viloyatlar shaharlaridan urbanizatsiya va ko'chishning asosiy sabablari. Yaponida shaharlar.

Modul 5 Yaponiya iqtisodiyoti va sanoati

Mavzu 26-27 Yaponiya iqtisodiy mo'jizasi.

XX asr ikkinchi yarmida yapon iqtisodinig rivojlanishi. Yaponiyada iqtisodiy mo'jizasi. Yaponiyada og'ir sanoat. Yaponiyada yengil sanoat. Yaponiyada avtomobilsozlik va kemasolikning rivojlanishi. Yaponiyada ilmiy texnikaviy taraqiyotnig rivojlanishi.

Modul 6. Yaponiyada madaniyati va turizm

Mavzu 28-31.Yaponiyi madniyatining sakllanish davrlari

Qadimgi Yaponiya madaniyati tarixi. O'rta asr Yaponiya madaniyati tarixi. Yangi davr Yaponiya madaniyati. Yaponiyada madaniyati XX asrda. Yaponiyada teatr tarixi (Kabuki).Arxitektura va tarixiy-madaniy meros.

Yaponida turizmining rivojlanishi. Yaponiyaga sayyohlik tashrifi uchun tabiiy hududlar va landshaftlar. Yaponiyada mashhur sayyohlik yo'nalishlari.

Modul 7. Yaponiyada ta'lim tizimi va ilm- fan taraqqiyoti

Mavzu 32. Yaponiyada ta'lim tizimi rovjlanish bosqishlari.

Yaponiyada ta'lim tizimi tarixi. Meyji islohotlarining ta'limga ta'siri. Zaminaviy yaponiyada ta'lim tizimi Ilm –fanning rivojlanish bosqichlari.

Modul 8. Yaponiyada din omili va milliy urf-odatlar

Mavzu 33-34.Yaponiyada diniy e'tiqod va ta'limotlar

Diniy e'tiqodning dastlabki shakllari. Yaponiyada Sintoizm tarixi. Yaponiyada buddizm madaniyati. Konfutsiylik, Daoizm. Yaponiyada nasroniylik va Islom. Yapon xalqining an'analari va urf-odatlari. Globallashuv - sharoitda urf-odatlar saqlab qolish madaniyati. Yaponiyaning hayot tarzini butun dunyoga ommalashtirish siyosati.

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar o'zida siyosiy, ijtimoiy, madaniy-ma'rifiy va boshqa xildagi matnlarni o'rganishga qaratilgan bo'lib, talabalarni Yaponiya dunyosining voqeligidan xabardor qiladi va ularnitarjima qilishga o'rgatadi.

Amaliy mashg'ulotlarini o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- amaliy mashg'ulotlarining maqsadini aniq belgilab olish;
- o'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

Amaliy mashg'ulotlar nafaqat aniq mavzu bo'yicha bilimlarni yakunlash, balki talabalarni tarbiyalash manbai ham hisoblanadi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yaponiyashunoslik fan sifatida shakllantirish.
2. Yaponiyashunoslikning O'zbekistondagi maktabini tashkil etish tarixi.
3. Yaponiyaning tabiiy komplekslari.
4. Xitoyning Yaponiyaning moddiy va ma'naviy madaniyatiga ta'siri.
5. Yaponiyada Dzemon davri.
6. Qo'shni qabilalar bilan harbiy to'qnashuvlar.
7. Yaponiya yarim orolining madaniy rivojlanishining asosiy bosqichlari.
8. Yaponiya qo'rg'onlar davrida.
9. Yaponiyada buddizmning tarqalishi.
10. Yamatoning tasgqi siyosati.
11. Nara davrida siyosiy boshqaruv.
12. Yapon yarim orollarida xalqlarinig assimilaystiya jaryoni
13. Xeyan boshqruv tizimi.
14. Yaponiya eks imperatorlar davrida.
15. Oda nabumagaming tashqi siyosati.
16. Toyitomi Xidiyosi tashqi siyosati.
17. Tukugava xonadonligining boshqaruvi.
18. Meyji islohotlarinig ahamiyati.
19. Rus-Yaponiya urushi. (1904-1905)
20. Taysiyo Demokratiysi (1912-1918)
21. Yaponiyada liberalism siyosati XX asr boshlari
22. Yaponiyaning mustamlakachilik siyosati.
23. Yaponiyada kino va teatr madaniyati
24. O'zbekiston Respublikasi va Yaponiya Respublikasi o'rtasidagi hamkorlikning istiqbollari, ustuvor yo'nalishlar.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Bakalavrga mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan mavzularini o'rganish.
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish
- maxsus adabiyot bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash
- yangi ashyolarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish
- talabalarning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish biln bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish
- faol va muamolli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari
- masofaviy (distansion) ta'lim

Mustaqil ishlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yaponiya yarim oroli geografiyasi
2. Qadimgi Yaponiya Xitoy manbalarida
3. Qadimgi Yaponiyaning madaniyati
4. Qadimgi Dzemon davri
5. Qadimgi madaniy o'choqlar.
6. Yaponiya o'rta asr diplomatiyasi va mo'g'ul bosqinining oqibatlari.
7. Imjin urushi, sabab va natijalari
8. Oda nabunaga - tarixiy shaxs sifatida
9. Yaponiyada dininy senkritizm.
10. Yaponiyaning afsonalari
11. Qadmigi Yaponiya yarim oroli birlashish konsepsiyalari
12. Yaponiya xalqining etnogenezi
13. Zamonaviy Yaponiya yarim orolining dinlari va e'tiqodlari
14. Yaponiya xalqning urf-odatlari va an'analari
15. Yaponiyada sport sohalari rivojlanishi
16. Yaponiya iqtisodiyoti hususiyatlari, logistika
17. Globallashuv va Yaponiyaning yangi madaniy to'lqini
18. O'zbekiston Respublikasi va Yaponiya Respublikasi o'rtasida hamkorlik

VI. Fan bo'yicha kurs ishi

Kurs ishining maqsadi – talabalarni mustaqil ishlab qobiliyatini rivojlantirish, olgan nazariy bilimlarini qo'llashda amaliy ko'nikmalar xosil qilish, bevosita ishlab chiqarishdagi real sharoitlarga mos texnik yechimlar qabul qilish va zamonaviy texnika va texnologiyalarni qo'llash ko'nikmalarini xosil qilishdir.

Kurs ishi mavzulari bevosita ta'lim jarayonlariga bog'liq xolda, aniq bir fan uchun belgilanadi. Kurs loyixasining mavzulari umumiy talabalar sonidan 20-30% ko'proq oldindan tayyorlanadi. Xar bir talabaga shaxsiy topshiriq beriladi.

Kurs ishi ob'ekti sifatida o'quv dasturida belgilangan mavzular xizmat qiladi. Aniq bir mavzu tanlanib, unga reja tuziladi. Reja kirish qismi, bir necha paragraflardan iborat asosiy qism, xulosa va foydalangan adabiyotlar ro'yxatidan tashkil topadi. Kurs ishi hajmi 30-40 bet bo'lib, kompyuterda bajariladi.